IX. évfolyam. Arad, 1894. Október 25. Csütörtök. 247-ik szám.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG: az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint. Kéziratokat nem adunk vissza.
Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 hóra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt. 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 hóra 1 frt 20 kr.
HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL: ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)
Telefon-szám: 151.

Önigazolásul.

Arad, október 24.

Az »*Aradi Közlöny*« élén oly gyakran s nem egyszer — nézetünk szerint érdeme szerint — élesen volt az ugynevezett »*nemzeti párt*« és az ő vezérének hazaellenes és közveszélyes magatartása és taktikázása méltatva és — elitélve, hogy a felületes vagy az aktuátis politika viszonyai körül kevésbé járatos olvasó esetleg animozitás vagy elfogultsággal vádolhatott volna.

Nemcsak magunknak, hanem az igazságnak is tartozunk tehát azzal, hogy most, midőn az éveken át fentartott és védett álláspontunk az események által teljes igazolást nyert, ezt olvasóink és elvbarátainknak is meggyőzőleg tudomására hozzuk.

Most vasárnap tartotta *Veszter* Imre országgyülési képviselő *Késmárkon* az ő választói előtt a beszámolóját, a midőn is igazolnia kellett azt, a miért a »*nemzeti párt*« kötelékéből kilépett. Ez igazolás kapcsán mondott a jeles államférfiu, ki az *Apponyi* párt kiváló disze és oszlopos tagja volt, e pártról olyan lesujtó, megsemmisitő itéletet, a milyent még e lap hasábjain sem koczkáztattunk. Es ez itélet annál erősebben esik a latba, mert *Veszter* Imre saját kijelentése szerint 17 évig volt »*hű*« és »*buzgó*« tagja a nemzeti pártnak és oly alaposan ismeri a parlamenti viszonyokat, hogy nem is hiszi, miként *őt valaki megczáfolhatná.*

Az Apponyi pártnak sokat hánytorgatott *liberálizmusát* veszi első sorban bonczkése alá Kézsmárk jeles képviselője, s idevágólag a többi között egész határozottan kijelenti, hogy akármiként értelmezzük is a dolgot, tény, hogy a nemzeti párt — néhány tagjának kivételével — vezérestül együtt a kötelező polgári házasság ellen szavazott és ezáltal az ultramontanizmus gyanujába keveredett; mert a kérdés a *szavazáskor már nem ugy állott*, hogy vajjon a hazára nézve a kötelező vagy szükségbeli házasságkötési forma volna-e előnyösebb, hanem az ország közvéleménye már ugy állitotta föl a formulát, hogy mindenki, a ki bár mi okból a kötelező polgári házasság ellen foglalt állást, — egyenesen az ultramontanizmusnak a malmára hajtja a vizet — s valóban, a mikor döntésre került a sor, tulajdonképpen és leginkább már azon voltunk döntendők: hogy *vajjon ebben az országban ki legyen az ur, Róma vagy maga az ország-e?* s az ország sorsát a mostani politikai tényezők kezeiben hagyjuk, vagy pedig azt arra a vegyes házasságra bizzuk-e, a *mely az egyházpolitikai ellenzék gyüjtő zászlója alatt a legkülönbözőbb irányu politikusok s a reakczió és az ultramontanizmus összecsődüléséből keletkezett!?*«

Es a nemzeti párt részéről történt ezen csufos segélynyujtást az ultramontán ügy javára épen nem találja Veszter Imre menthetőnek a párttaktikára való hivatkozással, mert »*teljesen kizártnak tartja azt, hogy a politikus a hatalomra való törekvésnek még a legnagyobb elveket, a legszentebb érdekeket is alárendelje, sőt feláldozza.*«

Hogy az Apponyi Albert gróf vezetése alatt állott párt taktikája milyen *hazaellenes és a közszabadságra nézve mily veszthozó volt*, azt a következő találó szavakkal illusztrálja Veszter Imre: »Ama velleitásokra, melyek a főrendiházban felütötték a fejüket; arra a merényletre, melyet a főrendiházban nemcsak a korszellem, de sőt a józan ész ellen is megkiséreltek, — a népképviselőknek nem lehet különböző felelete; annak csak egy válasza lehet. Az a merészség és gőg, mely a főrendiház többségében most megnyilatkozott, nagyrészben ugysem más, mint *visszhangja az egyházpolitikai ellenzék képviselőházi magatartásának. Ha a képviselőház ellenzékének magatartása nem szolgált volna egyszersmind a főrendiházi ellenzéknek is felbátoritásául, — akkor a főrendek heczczmesterei nem merték volna a korszellemet ugy arczulütni.*

Igazsága és erejénél fogva valósággal megsemmisitő azon itélet, melyet a nemzeti pártnak 17 éves buzgó együttmüködés után kilépett vezérférfia ezen párt *közhiteléről, jövőjéről, létjogosultságáról* mond:

»A nemzeti párt egy igen végzetes hibát követett el, a mikor a világosan

Az „Aradi Közlöny" tárczája.

Blanka.

— Az „Aradi Közlöny" eredeti tárczája. —

— Irta: Eisler Ede. —

A legszebb oldaláról mutatta be magát a környékbeli haute voléenak.

Rokonai, barátai, valamint szomszédai rövid idő alatt megkedvelték vigkedélyü, vendégszerető volta miatt, s a vidék hölgyei kitüntették nem annyira szépsége, mint szellemdus modoráért, a mely szép tulajdonokon kivül — mellesleg mondva — kitünő táncozos is volt.

Nem is fog átélni Kálozd és vidéke egyhamar oly vig, élénk farsangot, mint a milyen az idei volt; alig mult el az egyik bál, már a másik követte, s mindegyikében a szeretetreméltó Perlaky Zoltán volt — a nélkülözhetlen rendező.

Nélküle izetlen volt minden mulatság!

A férfiak nem tudtak kedvükre inni, mulatni, a nők nem táncoztak eleget, a kártyázók seregének nem akadt amusante partie, ha ő ott nem volt.

Mert ő ivott mint a csap s mégis józan maradt, táncolt hévvel mint Vesztrisz, játszott és soha sem nyert — ellenkezőleg — vesztett mint gavallér, már mint ez egy gentri család majorescojához illik.

Ha valamely mulatságra a meghivók szétküldettek, sétányokon, divatkereskedésekben leányok asszonyok egyaránt, klubban, kaszinóban az ifjak s öreg urak csakis azt tudakolták egymástól — ott lesz ő? . . .

Es ő mindenhol ott volt, táncozolt, mulatott, kártyázott és kimerültnek soh' sem látszott; átdőzsölte az éjt, s már kora reggel lóra kapva, vadászatra indult Csányi Endréhez — kinek időközben te-tu pajtása lett, — anélkül, hogy nyugalomra gondolt vagy szüksége lett volna.

Mindig vigkedélyü volt, so sem látta senkisem busulni, szomorkodni még legmeghittebb cselédje — az öreg Balázs sem — pedig a vidék kedvencze — balul itéltek — szenvedett, nagyon szenvedett.

Perlaky azonban nemcsak vasizmokkal, hanem vasakarattal is birt.

*

Mióta Zoltán mint fénylő meteor feltünt a világnak e csekély pontján — Kálozdon — azóta a vidék társadalmi egén is változás történt.

Ugyanis barátjának neje, Csányi Blanka nem mutatkozott, kerülte a társaságot, nem fogadott senkit, s ha a visszavonulás okáról Endrétől felvilágositást kértek, ez egyszerü feleletével véget vetett a további kérdezősködéseknek, faggatásoknak, — nőm beteg, idegbajban szenved.

Ezelőtt pedig sürün vett részt a szép Blanka férje karján, ugy a társas estélyeken, bálokon, mint a klubban s kaszinóban, sőt Endre szeretett fiatal nejével mutatkozni s büszkélkedni ennek szépségével.

Voltak, kik a férjnek egyszerü feleletével nem elégedtek meg, s rejtélynek nevezték e hosszas, feltünő elmaradás okát, főképp a női körök foglalkoztak e rejtély megoldásával, kutattak, kerestek, s addig buvárkodtak, mig — találtak.

Azt rebesgették, hogy a szép Blanka ugy erőszakoltatott a már élte delén tul levő férjéhez, s hogy már leánykorában ismeröse volt Perlakynak, ki mióta — megválva ezredétől, hol mint főhadnagy nagy becsben részesült — feltünt a láthatáron, azóta Endre rettentően féltékeny, argus szemekkel őrzi nejének minden lépését, sőt még azt is beszélik, hogy a kastély falai között nem egyszer villámlik, gyakran dörög is, s az ily alkalmakkor nem hiányzik az a könyzápor sem, mely a szép Blanka szemeiből ered.

A világ nyelve ismert dolog — rossz, mindig voltak s vannak, kik mások ügyeivel szeretnek bibelődni, megfeszitik éleselmüségüket, kutatnak, fürkésznek, és az ily rejtélyeket, válasz megfejtése nélkül nem is hagyják.

Elkezdtek tehát Endrével kötekedni, elnevezvén őt Othellonak, ki zárva tartja féltett kincsét, s nem akartak hinni holmi idegbajban.

Szegény Blanka pedig tényleg szenvedett, különösen az utóbbi napok óta.

Egy napon Zoltánnak hü szolgája, Balázs, urának megbizásából egy meghivót vitt Csányihoz melyet ennek távollétében nejének kézbesitett.

A meghivóhoz egy levélke is volt csatolva:

„Asszonyom! Vas idegeim nem engedik, hogy halálra táncoljom vagy dőzsöljem magam, szomoru szerencsém nem engedte, hogy valamely hajtóvadászaton nyakamat szegjem

megnyilatkozott közvéleménynyel és különösen a városokkal és törvényhatóságokkal a legmerevebb ellentétbe helyezkedett; mindenkivel elrontotta a dolgát, és végre a *választók nagy köreiben is elvesztette egész tekintélyét.* Hogy ily viszonyok között nem óhajtottam — ugymond Veszter — oly pártban maradni, a mely a harakirinek egy nemét hajtotta magán végre, *és mint párt egyenesen lehetetlenné tette magát,* senki sem neheztelheti. Az e tárgyban tartott pártértekezlet alkalmával mindent, a mint bekövetkezett, előre megjövendöltem és a pártot kérve-kértem, hogy ott, a hol a *legmagasztosabb elvek, a legszentebb érdekekről vagyon szó,* ne helyezkedjék a rideg párttaktika álláspontjára. De a párt nem hallgatott rám, és midőn felséges urunk és királyunk magas bölcsesége és alkotmányos érzülete a Wekerle-kormányt visszaállitotta, *a nemzeti párt végkép elvesztette volt a játékot.* Az által, hogy a kötelező polgári házasságot ellenezte, s az ország közvéleménye ellen oppozicióba ment, nézetem szerint mint önálló párt *elkallódott.*

Ily körülmények között *Veszter* Imre a nemzeti párt politikai megsemmisülésének ellenében nem lát más mentséget, mint a — *fuziót,* a mi pedig egyértelmü a *politikai csőddel,* mert hiszen idáig eljutott volt Apponyi már két évtizeddel ezelőtt a *Sennyei* égisze alatt s a saját lábán tett 18 éves politikai excurzió a fuzió által 18 éves czéltalan, de eredményeiben annnyival károsabb *tévelygéssé* torzulna. Ugyan volna jó dolga a kormánynak, hogy ilyen embereknek ott, hol olyan fontos és szent érdekekről van szó, az ügyek intézésében befolyást, sőt döntő szerepet biztositson?!

Mindazáltal — bár legkevésbé sem pártoljuk a fuziónak megpenditett eszméjét — idézünk egyet-mást abból, mit erre nézve *Veszter* Imre mondott, mert az is felettébb jellemző a »*nemzeti párt*« viselt dolgaira és jelen helyzetére nézve.

»Meg vagyok róla győződve — ugy mond *Veszter* — hogy ha gróf Apponyi Albert ahhoz a dicsö zászlóhoz, a melyet a képviselőházban a szabadelvü egyházpolitika érdekében kibontott, hü és következetes maradt volna, hogy ebben az esetben nem csak saját egész pártja (?), de a kormánypártnak is legaláb kilencztizedrésze (??) lelkesen követte volna a grófot. Bizonyos vagyok abban, hogy volt pártvezérem, ha igy tett volna, okvetlen a helyzet urává válik s maga körül oly hatalmas és tömör pártot alakitott volna, a melynek elég tekintélye s hatalma leendett nemcsak arra, hogy a főrendiháznak kellőleg imponáljon s középkori velleitásaitól az országot megóvja, hanem arra is, hogy a nemzetnek azon jogos és igazságos követelését is végre valahára érvényre juttassa, a melyek az 1867-iki kiegyezési törvény helyes értelmezésének világos folyományait képezik és a nemzeti aspirácziók gyüjtő neve alatt eléggé ismeretesek. Hanem fájdalom! *Tempi passati! Elhegedülte ezt már Szent Dávid!*«

A nemzeti párt most is ugy tesz — folytatja Veszter Imre — mintha még most is teljes birtokában volna egykori tekintélyének és akczió-képességének; a dolog valójában azonban azt hiszem, hogy *abból a sirból, melybe az öngyilkosság egy nemével eltemetkezett,* uj életré s arra, hogy a hazának megint hasznára válhassék, csak ugy támadhat még fel, ha késön bár, de most lehetőleg gyorsan fuzionál.

Hát Késmárk érdemes képviselőjének az utolsó szentencziájára legyen szabad ismét az ő szavaival válaszolni: »*Már azt is elhegedülte Szent Dávid.*«

---

a véletlenül elsült fegyver golyója nem találja meg az utat fájó szivemhez. Öngyilkossá kell lennem, de mielőtt azt tenném, beszélnem kell Önnel, s ha erre alkalmat nyujtani nem hajlandó, akkor egyenes utat választok, el fogok menni Önhöz s ha el nem fogad — előszobájában zuzandom szét agyam. Zoltán."

E levél vétele nem kevésbé fokozta az annélkül is idegbajban szenvedő Blanka fájdalmait, a mi azonban nem gátolta válaszának megirásában:

Kedves Perényi! Elfogadom, bár érzem, tudom, hogy találkozásunk végzetes lesz mindkettőnkre nézve. Esti 8—9 óra között várni fogom. Blanka.

*

Esti nyolcz óra. A szép asszony — kinek ismét migrainje van — ott nyugszik teljesen felöltözve kerevetén — gyönyörü halvány fejecskéjét egyik kezére támasztva álmodozik — ébren.

Valjon eljön-e? . . .

Majd felemelkedik, s oda lépve a kis márványasztalhoz, melyen egy virágcsokor áll . . reáhajol a virágokra s magába szivja az illatukat.

Egyet kiválaszt közülök s mosolyog . . . lassan vigyázva vonja ki a csokorból s midőn már ott tartja a kezében, csókokkal boritja el.

Te édes — édes! . . .

Ugy suttog, beszél a piczi virághoz, mintha ahhoz suttogna, beszélne, kinek a gombluykában sejti a picziny virágot igéző egyszerüségében.

(Vége következik.)

BELFÖLD.

— **A képviselőház munkarendje.** A kormány el van határozva, hogy a képviselőházban a költségvetés előtt nagyobb jelentőségü tárgyat nem hoz napirendre. S igy azon hiresztelés, mintha a közigazgatási biróságról szóló törvényjavaslatokat a budget előtt tárgyalnák, nem felel meg a valóságnak. A kormány ez évben készen szeretne lenni a budget letárgyalásával; e végett már nov. 15-én napirendre tüzetné a költségvetést. A pénzügyi bizottság alkalmasint elkészül jelentésével már nov. 5-re.

—

A mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló törvény, értesülésünk szerint f. évi november 1-én lép életbe. Az életbeléptetés ténye tehát határozott czáfolat azokra a kalandos hirekre, melyeket a törvény hiányairól, a végrehajtás nehézségéről s az életbeléptetés alkalmával egyes miniszterek közt fölmerült kontroverziákról mesélt nehány „jól értesült" fővárosi lap és folyóirat. A törvény végrehajtását szabályozó részletes utasitás aránylag elég rövid idő alatt elkészült s annak kidolgozása az ánkettárgyalás óta alig pár hónapot vett igénybe; pedig tudvalevő, hogy az igen terjedelmes utasitást végleges szövegében az egyes érdekelt miniszteriumokkal is le kellett tárgyalni; ezen miniszteriumok észrevételeinek figyelembevétele azonban épen nem igényelte a végrehajtási rendelet lényeges módositását.

—

A főrendiház, ma, csütörtökön, rövid ülést tart, a melyen be fogja az elnök jelenteni, hogy a képviselőház hozzájárult a gyermekekek vallásáról rendelkező törvényjavaslaton tett főrendi módositásokhoz. E bejelentésnek tudomásul vevésével formailag is lehetővé válik a polgári házasságjogi s a gyermekek vallásáról szóló, junctim által összekötött törvényjavaslatoknak szentesités alá terjesztése. A főrendiház mai ülésében határozni fog a képviselőház által visszaküldött két törvényjavaslat, a vallás szabad gyakorlásáról s az izraelita vallásról szóló törvényjavaslatok ujabb tárgyalásának módozatai fölött is.

A jövő évi költségvetés.

— Bizottsági tárgyalás. —

Meglehetős gyorsasággal végezi munkáját a képviselőház pénzügyi bizottsága. Teljesen elkészült tegnap a belügyi tárcza költségvetésével s jókora részt elintézett a közoktatásügyi tárcza budgetjéből is.

Evek óta nem tárgyalták a bizottságban annyi objektivitással a belügyi adminisztrácziót kérdéseit, mint ez idén. Arra, hogy a vita ily tárgyilagosan folyt le, kétségkivül nem csekély befolyással voltak a miniszternek alapos és szakszerü fejtegetései is, melyeket legtöbbször az ellenzéki tagok is megnyugvással vettek tudomásul.

Általános helyeslésel találkozott a tegnapi ülés folyamán egyebek közt az a kijelentése is a miniszternek, hogy a gyógyszertárak engedélyezésének módozatai tárgyában minél előbb törvényjavaslatot fog benyujtani, a mely hivatva lesz véget vetni az e téren tagadhatlanul igen gyakran fölmerülő visszásságoknak.

A klerikális táborból nem rég kiröpült kacsát is lepuffantotta a miniszter, teljes határozottsággal kijelentvén, hogy a kormánynak soha eszeágába sem jutott az országgyülésnek a közelebbi időkben való feloszlatása.

A közoktatási budget tárgyalásában a budapesti egyetemig jutott el a bizottság. A tanácskozást bevezető rövid általános vitában szóba kerülta katholikus autonomia kérdése is. A kormány tagjai által tett nyilatkozatokból azt a meggyőződést merithette a bizottság, hogy a megoldás napirendjére fog kerülni a kath. autonomiának ügye is, mihelyt a függő egyházpolitikai kérdések megoldatván, le fog csillapodni a kedélyekben a mesterséges eszközökkel keltett izgatottság.

Az uj peres eljárás.

— Válaszul egy hirlapi czikkre. —

Arad, október 24.

A küszöbön álló uj peres eljárás elé élénk érdeklődéssel néz ugy a jogászvilág, mint a nagy közönség. Mi sem természetesebb tehát, mint az, hogy a lapok most per longum et latum tárgyalják az uj rendszer elméletét és gyakorlati irányát, felhasználva az alkalmat arra is, hogy egy füst alatt kritikát mondjanak az egész birói karra, vagy legalább a saját megyéjök és városuk igazságszolgáltató közegeire.

Ilyenféle kitérőt csinált az „Alföld" tegnapi számának vezérczikkirója is, a ki az uj peres eljárás nehézségeiről elmondván a maga véleményét és meggyőződését, közben megökleli az aradi kir. törvényszéket és az Aradmegye területén levő járásbiróságokat.

Czikkiró szerint a mi törvényszékünknek s megyénk összes járásbiróságainak nincs jó hirneve az országban, sőt a biróságok még csak azon az erkölcsi magaslaton sem állanak, a mely tőlük megkivántatik. Sőt mi több, ez az erkölcsi nivó még alább fog szállani az uj peres eljárás életbeléptetésével, azon okból, mert nem képesek a nemzetiségi vidéken szóbelileg tárgyalni. Engedelmet kérünk, de azt nem tudjuk elképzelni, hogy a biró, ha esetleg nem is birná teljesen a nyelvet, az igazságot a méltányossággal összhangba hozni ne volna képes. Eltekintve ettől, a mi biráink nagyon csekély kivétellel korrektül beszélik a nép nyelvét, annyira pedig valamennyien, hogy a panaszt megértsék s szóbelileg tárgyalhassanak.

Az emlitett czikk foglalkozik egyes monopolizált sommás biróságokkal, sőt olyan ügyvédről is van emlités téve, a kinek fél éven keresztül mindig igazsága volt; majd

panaszszal él oly biró ellen, a ki a jogtudományban nem elég jártas, a másik felületes stb. Ezekre a vádakra nezve e helyen nem bocsájtkozunk polemiába. Mert azt csak belátja mindenki, hogy ma, midőn a birói állást csak képzett s kellő jogi tudománynyal rendelkező ember nyerheti el: nagyon kicsinyes, söt éppen nevetséges dolog egy birót azzal vádolni, hogy a jogtudományhoz nem ért, hogy abban felületes. Tekintélyes birói karunk közelről sem szolgált rá erre a méltatlan támadásra, Aradmegye kilencz biróságát pedig rossz hirnévvel illetni, — határozottan rosszakarat és felületesség.

A mi a határidők hosszuságát és a többieket illeti, oly általánosan ösmert dolog az irodák teendőkkel való tulhalmozottsága és a többi körülmények, hogy azokat czikkiró ur csak a saját, bizonyára rossz szemüvegén látja rosszul, vagy ha jó az a szemüveg, nem akar jól látni vele.

Akárhogyan áll is a dolog, nem a mi feladatunk feletté itéletet mondani. Az aradmegyei birói kar bizonyára meg fogja találni az utat és módot, hogy az ellene intézett támadásokat felfogja s a jövőre nézve ilyen támadásokkal szemben védve legyen.

Az orosz trónváltozás.

— Oroszország forrongás előtt. —

Egy Pétervárról érkezett jelentés szerint nagy aggodalmakat táplálnak ott a küszöbön levő trónváltozás miatt. Attól tartanak, hogy a trónváltozás belzavarokat fog előidézni. — Tény, hogy a legfelsőbb udvari és katonai körökben nem csekély a száma azoknak, kik a trónörökössel nincsenek megelégedve, ami Oroszországban nagyon szomoru következményeket vonhat magaután. Nincs kizárva, hogy abban a pillanatban, amelyben a trónutódlást kihirdetik, meglepő események fognak felmerülni.

A birodalmi tanács pénteki ülésében tárgyalta a fölhivást, melyet a néphez akarnak intézni a trónváltozás alkalmából. A fölhivás utal arra, hogy a czár trónraléptekor a trónöröst is proklamálni kell. Minthogy a czareviosnek nincs fia, a beteg György nagyherczeg pedig lemondott a trónöröklésről, a prezumptiv trónörökös a czár legkisebb fia, Mihály nagyherczeg lesz.

A „Voss. Ztg." pétervári értesülése szerint ott nagy a forrongás, mert babonás hit szerint nem lesz többé Miklós nevü czár. Ez a hit azóta keletkezett, hogy III. Sándor czár Miklós bátyja, trónörökös korában meghalt.

KÜLFÖLD.

A franczia parlament kedden ismét megkezdi üléseit. A ház igen látogatott. A tanácskozások teljes csendben folytak le. A napirend megállapitása és több interpelláczió előterjesztése után, köztük Pascal Grousset-é; egy boulangista összeesküvés, Lary és Chassaing-é, a cempuis-i árvaház igazgatójának állásától való elmozditása, Alype-é, a Madagaskar stb. ügyében. A képviselőház megkezdte Grousset interpelláczióinak tárgyalását. Grousset képviselő kérdi, hogy a kormány, mely a korábbi boulangista összeesküvésben kompromittált boulangistákat nem üldözte, a lapok legutóbbi hirei szerint a Haute-Cour által elitéltetnek, miért nem kegyelmez meg. Dupuy válaszolja, hogy a Haute-Cour itélete a boulangista ügyet kiegyenliti. Emlékeztet arra, hogy a képviselőház csak legutóbb vetette el az amnestiát és kijelentette, hogy a kormány épen nem rabja a jobb pártnak. A képviselőház erre a kormány által helyeselt egyszerü napirendet 315 szavazattal 175 ellenében elfogadja. A Madagaskarra vonatkozó interpelláczió a kormány s az interpelláló beleegyezésére a csütörtöki ülésre halasztatott.

A lapok szerint most, mikor a képviselőház ujra összeül, átalános az a nézet, hogy a helyzet bizonytalansága daczára, a mely tág tért nyit a meglepetésnek, a kormányt közvetlen veszedelem nem fenyegeti. A kormánynak meglehetős könnyü dolga lesz a bejelentett interpelláziókkal szemben, — de nagyobb nehézségekkel találkozhatik a költségvetési vitánál. A kabinet ellenei arra számitanak, hogy a kormánytól esetleg több hive elpártol, ami a kabinet bukását vonná maga után.

—

Az államfelforgató pártok ellen. A „Kölnische Zeitung" jelenti Badenből: Caprivi gróf birodalmi kanczellár kezdeményezésére, a szövetkezett államok szavazatra jogosult miniszterei holnap valószinüleg Berlinbe érkeznek, hogy megbeszéljék a birodalom részéről az államfelforgató pártok ellen teendő intézkedések szigoritását.

IDŐJÁRÁS.

Légnyomás: reggel 7 órakor 767.1 milliméter, délután 2 órakor 765.1 milliméter. **Hőmérsék:** reggel 7 órakor C° + 7.1, délután 2 órakor C° + 13.3. **Szél iránya és ereje:** reggel 7 órakor ÉN. 3. délután 2 órakor K. 3 **Felhőzet:** reggel derült, délután többnyire derült. **Csapadék az utóbbi 24 órában:** 0 milliméter.

Az aninai bányakatasztrófa.

— Ujabb részletek. —

Temesvárról jelentik tegnapi dátummal: Motsidlovszky főszolgabiró rendeletet kapott, hogy a katasztrófa okai és lefolyása felől, valamint a mentés és a segély akcziójáról a belügyi és pénzügyi miniszereknek kimeritő jelentést terjeszszen fel. Papp bányakapitány a maga részéről a földmivelési miniszternek tesz jelentést.

Ama sebesültek kihallgatása, — a kiket egyáltalán ki lehet hallgatni — s a hivatalos eljárás ma délelőtt befejezést nyert. Kiemelkedőbb adat ujabban nem merült fel. Legfontosabb mindenesetre annak a ténynek a kideritése, hogy mint már tegnap jelentettük, Medele János bányamunkás volt az, a ki felügyelet nélkül titokban dinamitrobbantást eszközölve, az egész borzasztó katasztrófát, mely neki és hetven társának életébe került, felidézte. Medelére a végzetes tettnek egyik szemtanuja, Ambrózyk Vincze vallott, a ki maga is a halállal vivódik és tudja, hogy utolsó órája ütött. Ambrózyk éppen felszállásra készen volt, midőn Medele gyanus magaviseletét észrevette. Sejtve, hogy Medele repeszteni akar, odaszólt neki, hogy ne tegye, mert megbüntetik, de intése hasztalan volt. Alig fordult el a kijárat felé, megtörtént a szörnyü robbanás, mely őt is a földre vetette s eszméletétől megfosztotta. A szerencsétlen és többi sebesült társa borzasztó állapotban van. Testük össze van sülve s arczuk annyira eltorzult, hogy feleségük sem ismer rájuk. Ma megint kettő halt meg; az áldozatok száma ezekkel hetvenre rug.

A Ronna és Thimfeld aknában szerencsétlenül járt aninai bányászokat — irja levelezőnk — tegnap délután temették el óriási részvét mellett. Egy részüket a cselniki, a másikat a sigismundi temetőbe temették. Estére járt az idő, midőn a menet a sigismundi temetőbe érkezett. A koporsók után a társaság képviseletében Willigenz igazgató, Scheda resicai főtiszttartó s Reich aninai tiszttartó mentek. A temető-diszben kivonult bányászokat Riegl főmérnök vezette. Kivonultak a vasöntők és vashámormunkások is. Szép szomoru menet volt a zászlókkal este, midőn a bányászok nagy tömege kezökben égő biztossági lámpásokkal a temető felé mentek. Az életben maradottak vállukon vitték holt társaikat s egy hosszában megásott közös sirba tették le, örök nyugalomra. A sulyosan megsebesültek közül vasárnap estig öten meghaltak s valószinüleg mind elhal, a kik a bányaléget beszivták, mert azoknak a tüdeje összevan égve.

A radnai erőmüvésznő.

— Illetőségi regény. —

Nem tudják kérem, hová való Dupin Nanciette, családi nevén Bokor Borcsa kisasszony.

Ne méltóztassanak kiváncsiságomat valamelyes szivbéli hajlamnak elróni, hivatalos kötelességéből kifolyólag érdeklődöm iránta.

Bokor Borcsa kisasszony ugyanis a kötélen tánczolt, vagy ha ugy tetszik, kötéltánczos müvésznő volt egy harmadrendü czirkuszban.

En pedig füst-karikákat tánczoltatok egy városi levéltárban, ahol jelenleg hivataloskodom. Nanciette-Borcsa egy napon leesett a kötélről, kificzamitotta lábát s a kórházba került, melyből néhány hét mulva egészségesen polkázott ki, természetesen a nélkül, hogy fizetett volna.

Ez körülbelől öt esztendő előtt történt, azóta Nanciette-Borcsa kisasszony alakja bár tökéletesen eltünt a jelentéktelenség és ismeretlenség homályában, de az az akta, melyen kiegyenlitetlen kórházi számlája van megörökitve, nemcsak hogy nem tünt el, de söt immár több kiló aktára szaporodva, hétről-hétre visszatér a hivatalomba, visszahozza a posta s a fölevéltárnok könyörtelenül nekem osztja ki.

A több kötetre vastagodott aktacsomagban legalább négyszáz község tiltakozik az ellen, mintha az ő határain belül született volna a kérdéses Dupin Nanciette, igazi nevén Bokor Borcsa „kötélen tánczoló leányzó."

Például Sonkolyos község azzal érvel, hogy az ő falujában még soha sem volt semmi czirkusz, sem komédia, ennélfogva a kisasszonyt nem ismerheti el saját leányának.

Elesd elismeri ugyan, hogy az országos vásárokon néha napján megfordul náluk komédia, de azok a komédiák csak panorámák, vagy medvéket és majmokat mutogatnak.

A vingaiak is elháritották magukról az atyai jogot, nézetük szerint a leányzó valószinüleg Radnán születhetett. Radna hires bucsujáró hely, ahol évenként sok ezer asszony összegyül az ország minden részéből.

A radnaiak kijelentették, hogy a költöző gólyák ügyeit nem vehetik nyakukba, mert hiszen, ha ezt tennék, akkor már régen el kellett volna adniok az utolsó földdarabot is a talpuk alól.

A hatóság megunta a sok irka-firkát. Fölirt a belügyminiszteriumhoz, hogy mi történjék a Nanciette kifizetetlen kórházi számlájával.

A belügyminiszter elrendelte, hogy a „kérdéses kisasszony születésének helyére nézve ismét kihallgatandó."

A hatóság elrendeli a „kérdéses kisasszony" országos körözését.

Esztendő elteltével valamelyik szemfüles rendőr megtudja, hogy Nanciette a vásáron egy ponyva-sátorban kaszálja a babérokat.

Azonnal a kapitány elé czitálják. Az egykor kötéltánczosnő utóbb mint erőmüvésznő produkálta magát, de a kapitány előtt oly gyönge volt, hogy majd leesett a lábáról.

— Ugyan kérem, nem mondaná meg, hol született? — kérdezte a kapitány.

A lesány elcsodálkozott:

— Ilyet kérdezni?!

— Okvetlenül tudnunk kell illetőségi helyét, mert a kórházi számlát valakinek ki kell fizetni. Azért ezennel ismét felszólitom, mondja meg hol született?

— De hiszen kérem az olyan régen volt. Aztán nem is emlékezem, talán itt születtem, talán az ország másig végében . , . Ej, hát belátthatja kapitány ur, hogy én az egészről nem tehetek, de igérem, hogy én óvatosabb leszek, mint édes anyám volt . . .

— Hogyan? . . .

Nanciette lesütötte szemeit s elpirult.

— Ugy értem, ha lesz gyermekem, s felnő, én majd meg fogom neki mondani, hogy melyik várossal fizettesse a kórházi számláit.

CSIPKE.

IDŐJÓSLAS.

A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Október 25. —

Borus. — Enyhe. — Esős. — Szeles.

HIREK.

Október 25. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Margit. — Protestáns naptár: Margit. — Görög-keleti naptár (október 13.): Agatódór. — A nap kél 6 óra 18 perczkor, nyugszik 4 óra 38 perczkor.

Szabadsagharczi emléktárgyak országos muzeuma (szinházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Belépés díjtalan.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

Október 27. Az aradi verseny-egylet fényes tánczvigalma (Fehér kereszt.)

Október 27. és 28. Aradi őszi lóversenyek.

Október 28. A korcsolyázó-egylet közgyülése, délelőtt 10 órakor (Kaszinó.)

— **Putti Comingio** vezérőrnagynak, a katonai rokkantak háza parancsnokának Prágában, az aradi cs. és k. 33-ik gyalogezred volt parancsnokának a király saját kérelmére

a nyugállományba helyezését elrendelte és neki ez alkalomból az altábornagyi jelleget ad honores dijmentesen adományozta.

— **Iskolaszéki ülés.** Aradváros iskolaszéke ma, csütörtökön délután 4 órakor tartja meg rendes havi ülését. Felhivjuk rá az iskolaszék tagjainak figyelmét.

— **A mult év névmagyarositói.** Az elmult évben 888 ember magyarositotta meg a nevét, kik között 18 volt aradi. Ezzel kapcsolatosan azt is jelezhetjük, hogy még mindig magyar érzelmü zsidó polgártársaink a legnagyobb számban azok, kik szabadulni igyekeznek régebbi időben rájuk erőszakolt nevektől és ledönteni azt a választó-falat, mely őket többi magyar testvéreiktől e téren elválasztja. Az 1893-ik évben ismét megszabadult: 56 Kohn, 28 Weisz, 17 Klein, 14 Schlesinger, 13 Schwarz, 12 Deutsch, 12 Rosenfeld, 10 Spitzer, 9 Stern, 8 Berger, 8 Löwi, 8 Polák, 7 Fischer, 7 Rosenberg, 2 Braun, 3 Grosz, 2 Rosenzweig stb. német hangzásu nevétől. A névmagyarositók legtöbbje fővárosi, amiben nagy érdeme van a központi névmagyarositó társaságnak, mely ezentul is megadja a szükséges felvilágositásokat, s a folyamodást teljesen dijtalanul elkészíti. A levélbeli megkeresések a társaság elnökéhez Telkes Simonhoz (Bpest. I. Krisztinaváros, Attila-utcza 137. szám) intézendők.

— **Jegyzőválasztás Galsán.** A galsai körjegyzői állást — irja levelezőnk — f. hó 23-án töltötték be választás utján, a község lakosságának rég tapasztalt nagy érdeklődése mellett. Pályáztak tizen, névszerint a következők: Török János m.-világosi jegyző, Bleicziffer József uj-szent-annai segédjegyző, Rigler József eleki segédjegyző, Pozeviti Géza berzovai jegyző, jáki Tóth Lajos berzovai segédjegyző, Arszits Gerő kétegyházi másodjegyző, Lovich Dezső drauczi segédjegyző és Kőmives István radnai jegyző. Kabdebó Kálmán járási főszolgabiró törvényadta jogánál fogva kandidálta Török Jánost, Bleicziffer Józsefet, Rigler Józsefet és Lovich Dezsőt. Erre megkezdődött a szavazás. Beadatott összesen 27 voks, melyből Bleicziffer József 21-et, Török János pedig 6 szavazatot nyert, — igy Bleicziffer 15 szótöbbséggel galsai körjegyzővé választatott. A választás a legnagyobb rendben ment végbe.

Egy másik levelezőnk irja; Bleicziffer József a megválasztás után nyomban letette a hivatalos esküt. A románok — tekintve, hogy a főszolgabiró román jelöltet nem kandidált — felebbezni akarnak a választás ellen, annak megsemmisitését kérve. A felebbezés elkészitésével Grotsorán Gyula tanitót, az ismert agitátort bizták meg.

— **A katonaság köréből.** A király elrendelte, hogy Krejcsi János alezredes, aradi hadmérnökkari igazgató a hadmérnöki törzskarhoz vezényelt tisztek létszámcsoportjába beosztassék.

— **Népesedési mozgalom.** Az elmult hét kedvező születési arányokat mutat fel: született Arad város területén az elmult héten 22 gyermek, és pedig 13 fi, 9 nő; arány 24·7 pro mille. Meghalt 13 egyén és pedig 6 fi, 7 nő; az arány 14·6 pro mille.

— **Az adóhivatalok szaporitása.** A pénzügyminiszter — amint már az exposéban emlitette — tekintettel arra, hogy az adóhivatalok a járásbiróságokkal és közigazgatási kerületekkel lehetőleg összhangzásba hozassanak, az 1895. évre tiz uj adóhivatal felállitását tervezi, mely okból az adóhivatalok személyzete 10 pénztárnokkal, 10 ellenőrrel és a megfelelő segédszemélyzettel szaporittatni fog. Ezek személyi járandóságaira a budgetbe 41.552 frt lett felvéve. Az adóhivatalok száma 1891 óta összesen 21-el szaporittatott.

— **Fenyegető tüzvész.** Nagy szerencsétlenségnek vetettek gátat tegnap Aradon gyors és önfeláldozó emberek. A Kohn Dávid-féle főuti fatelepnek egyik része tömve van forgácscsal, s egyébb könnyen égő faanyaggal, s ez ismeretlen ok folytán kigyulladt. A lángok egy pillanat alatt elboritották a szin belsejét, s már a tetőzetet kezdték emészteni, midőn az ott termett munkások lokalizálták a tüzet. Ha a pusztitó elem átkap a telep valamely részére, a Nádor-utczától a ligetig s az Orczy-utczáig feltétlenül minden a lángok áldozatává esik.

— **Az ujoncz tragédiája.** Pozsonyban az utász-kaszárnya előtt járó-kelő emberek tegnap hajmeresztő jelenetnek voltak tanui. A kaszárnya második emeletének egyik ablakában egy katona állt. Néhányszor körülnézett, majd összetette kezeit s leugrott a mélységbe. Az emberek összefutottak s a körülállták a vérében heverő embert. A szerencsétlen ujoncz volt, s mint társai mondják, nem tudta megszokni a katonai szigoru rendet. Az öngyilkos még életjelt adott, mikor a katonai kórházba szállitották, de mire odaérkeztek vele, meghalt.

— **Uj aranytelepek.** A nagysági hires aranybánya már néhány év óta méltó aggodalommal töltötte el az érdekelt szakköröket, mert az eddig mivelt felső szirtekből már-már elfogyott az arany, a Csertésről hajtott tárnában pedig évek óta hasztalan kerestek ezek folytatását. E hó 10-én azonban örvendetes felfedezést tettek a bányászok, mert a hosszas hajtás után olyan jelekre akadtak, a melyekből biztosan lehet következtetni, hogy a két tárna között elterülő négyszáz méternyi földrétegben sok az arany. Ezzel a fölfedezéssel a bánya jövője hosszu időkre biztositva van.

— **Kéménybe rekedt kéményseprő.** Szegény Kolozsi Lajos kéményseprősegéd jól megjárta Szatmáron, a mint hivatalos kötelességének megfelelőleg kéményt tisztogatott. A kémény nagyon szük volt, de a szegény Kolozsi mindig feljebb és feljebb hatolt, mig végre a szó teljes értelmében beleszorult a kéménybe. Ebből a különös helyzetből, a mely több mint egy óráig gyötörte, ugy szabadult meg, hogy a kéményt le kellett bontani. Az ég és a föld között lebegő kéményseprő nagy hálálkodások közepette köszönte meg, hogy a lebontott kéményből kiszabaditották.

— **Vizbefult gyermek.** A gondatlanság ismét áldozatot követelt. Tegnap Baum Mariska, egy alig két éves aradi kis leányka az esővizes kád körül játszott, s abba belecsett. Ott lelte halálát.

— **Ökölnyi fosztogatók.** Az egész napon át lumpolt a két Bartl gyerek, a János, meg a Franczi. Mezitláb voltak, de azért czukrászdából ki, czukrászdába be, boltról-boltra — folyt a lakodalom. Két kis inasgyerek még kölcsönt is kapott tőlük. S ez ölte meg a számitásukat, mert a rendőrségre kerültek, hol bevallottak mindent: ők a „Távirdá"-hoz czimzett korcsmába igyekeztek, hogy majd a kuglizón bábot állitgatnak, mikor egyszerre egy jól öltözött magyar alakot pillantottak meg, aki a füben hevert. A bugyellárisa kábitón mosolygott feléjük. A Franczi kivette onnan, aztán elfutottak. A többit tudja az alkapitány ur. A pénzből 12 forint megkerült, de a többit elköltötték a nebulók. Most hát meg volnának a tettesek, de a káros — nem jelentkezett.

— **Edison mimeographja.** Edison egy mimeographnak nevezett uj apparátust talált föl, irások és rajzok sokszoritására. Egy nagyon finoman reczézett, kemény aczéllapra rendkivül vékony, külön e czélra készitett papir tétetik, s az irás vagy a rajz egy hegyes fémirónnal a lapra leiratik, vagy lerajzoltatik. A betü vonások vagy vonalak a papiroson sürü, finom lyukakként jelennek meg. Az eredetinek teljesen megfelelő, finom fekete pontocskákból álló lenyomatot kapunk, ha egy befedett hengert huzunk át a vékony papiros fölött. Az ily módon előállitható másolatok száma állitólag határtalan.

— **A japáni császárné.** Haru-Ko a neve annak az asszonynak, a kinek az intelligenciája, mint az angol lapok irják, rendkivül nagy és akinek köszönhetik alattvalóik gyors czivilizáltatásukat. Minden hagyományos előitélettől menten, a japán császárné kevéssel trónlalépte után foglalkozni kezdett a közügyekkel és európai mintára iskolákat és kórházakat emeltetett az egész birodalomban. Haru-Ko fáradhatatlan; sorra járja az iskolákat, műhelyeket, kórházakat, müintézeteket és sajátkezüleg osztogatja a drága és becses kitüntetési érmeket és okmányokat. Akárhányszor megáll pompás vörös fogata valami „patkányluk" előtt: igy nevezik a tokioi szegény emberek agyagkunyhóit. Az aranynyal és drágakövekkel diszitett tarka fatáblákkal kirakott kocsiból kiszáll a még mindig szép császárné. Bemegy a kunyhóba és kézzelfogható vigaszt nyujt a szükölködőknek. Azt mondják a japánok, hogy Hago császárné óta nem volt szeretettebb és tiszteltebb uralkodójuk Haru-Konál.

— **Egy elmezavart leány öngyilkossága.** Szemlakon — mint ottani tudósitónk jelenti — Schulz Mária 27 éves hajadon tegnap felakasztotta magát. Mire hozzátartozói észrevették a tettet, a boldogtalan már meg volt halva. A szerencsétlen leány nagyfoku hülyeségben szenvedett.

— **Tolvaj a családban.** Mint egy család él Olasz Lajos, aradi kocsigyáros husz segéde. Együtt lakik, esik, alszik. Mikor kelnek, vidám arczczal fognak a dologhoz. De hajh! Tegnap Metzenrath Mihály és Müller József szomorura ébredtek: a ládájuk fel volt törve, s abból az óra meg a pénz hiányzott. A gyanu Tőzsér Józsefre irányul, ki azonban tagad.

— **Amerikai észjárás.** A clevelandi biróság előtt érdekes tárgyalás lesz a napokban, amely iránt még az elkényeztetett amerikaiak is érdeklődnek. A fölperes egy Rogers nevü fiatal ur, az alperes pedig Krantzer Eliz kisasszony. A keresetlevélben Rogers ur azt adja elő, hogy ő az alperes kisasszonynak udvarolni kezdett, komoly szándékkal. Hogy komoly a szándéka, egyáltalában nem titkolta. Sőt tovább ment. A kisasszonytól megkérdezte, hogy hajlandó-e hozzá menni? Mert hát az időt nem akarta pocsékolni. Eliz kisasszony elrebegte a boldogitó igent, de az esküvő tekintetében hosszabb terminust kért. Három év eltelte után azonban elutasitotta Rogers urat, kereken kijelentve neki, hogy sohasem lesz a felesége. A fölültetett gavallér, mikor mindezt tudtára adja a biróságnak, kárpótlási követelést jelent be. Visszatéritését kéri azoknak a dollároknak, a miket ideálja fagylaltok, czukrok alakjában elfogyasztott. Kártéritést kér a három esztendei hiába való várakozásért, időtöltésért és végre kártéritést kér azért is, mert ő a fölültetés ideje alatt több gazdag feleséget szalasztott el, legalább is pár százezer dollár értékben. Rogers ur végül kijelenti, hogy most már a hölgy kezére nem reflektál s csakis pénzbeli kárpótlást fogad el.

— **Sürgős csomagok.** A kereskedelmi miniszter november hó elsejével „sürgős csomag" szállitást léptet életbe, ugy, hogy a sürgős csomagokat a levélpostával viszik el. A feladónak a csomagért esedékes rendes tarifaszerü frankó illetéken kivül 60 krajczár külön dijat és rendes express-illetéket (csomagonkint 25 krt) kell fizetnie. A „sürgős csomagok" a postai szállitásra alkalmas bármely tárgyat tartalmazhatnak, terjedelmük azonban egy méternél hosszabb, félméternél szélesebb és 10 kilogrammnál sulyosabbak nem lehetnek. Egyebekbeni csomagolás stb. a közönséges csomagok szabályai alá vannak vetve.

— **A Vaskapu mellől.** A napokban egy munkás, a ki a vaskapuszabályozási vállalat Yucz szakaszánál dolgozott — azzal lepte meg társait, hogy ő vizjáró czipőt fedezett fel. Mutatott is nekik mindjárt három pár furcsa alkotmányt s biztatta őket, hogy vele együtt menjenek át a büvös lábbeli segélyével a szerb partra. Természetes, hogy alig ugrottak bele a Dunába a munkáshajóról, rögtön alámerültek s ott is lelték halálukat mindhárman a Duna hullámai közt. A sip-szakasznál, a hol

a vaskapui csatorna szabályozási főirodája van, egy munkás részeg állapotban beleesett a Dunába s szintén odaveszett. — A Rudolf-sorsjegyek legutóbbi húzásának 10.000 forintos fényereményét Kosokariu Demeter gőzhajótársulat-raktáros nyerte meg, egy nagy családu ember, a kinek egyetlen birtokát, kis szőllejét, az utóbbi években a filloksz era teljesen elpusztitotta. — Darabans Demeter, bozovicsi tb. megyei állatorvost hivatali teendőinek elhanyagolása miatt állásától felfüggesztették.

— **Pályázatok.** Albiró a török-becsei jbiróságnál 2 hét. Biró a muraszombati járásbiróságnál 2 hét. Albiró a német-ujvári járásbiróságnál 2 hét. Aljegyző a szent-gotthardi járásbiróságnál 2 hét. Aljegyző a szombathelyi törvényszéknél 2 hét.

HYMEN.

Juranovics Pál csepregi, (sopronmegyei) pénzügyöri szemlész ma délben fél 12-kor vezeti oltárhoz a minoriták templomában Tompos Anna kisasszonyt, dr. Vas Sándor aradi orvos bájos és házi erényekben gazdag nevelt-leányát. Násznagyok lesznek: a menyasszony részéről dr Vas Sándor, a vőlegény részéről dr. Kabdebó János.

Stefler Dezső a borosjenői uradalom kezelő főtisztje a napokban vezette oltárhoz Makray Irén kisasszonyt, Makray Sándor egervári uradalmi tiszttartó leányát.

GYÁSZROVAT.

Beöthy Andor. †

— Távirati tudósitás. —

Nagy, sötét, gyászlobogó leng Biharvármegye székházán, szomoruan hirdetve, hogy a vármegye egyik leghatalmasabb oszlopát, hosszu, viharos éveken át bölcs vezetőjét veszitette el.

Beöthy Andor, Biharvármegye érdemekben megőszült nyugalmazott alispánja, hosszu, nehéz szenvedés után tegnap hajnali 5 órakor kilehelte nemes szivét.

A nyugalmazott ősz alispán betegsége már régebb keletü. Ez volt főképen az oka annak: hogy 25 évi hűséges, fáradhatlan szolgálata után nyugdijaztatását kérte Biharvármegye közönségétől 1893. októbar hó 13-án e szavakkal:

— Nem remélhetem, hogy megrongált egészségem agg korombán annyira helyre álljon, hogy alispéni állásommal járó kötelességeimnek ezentul megfelelhessek . . ."

A vármegye közönsége 1893. október 13-án tartott közgyülésében Örley Kálmán inditványára őszinte fájdalmának adott kifejezést és jegyzőkönyvileg örökitette meg Beöthy Andornak a megye történetével összeforrt érdemeit.

Azóta visszavonult az öreg ur a közügy teréről és kegyetlen, sorvasztó betegsége napról-napra halotthalványabbá festette egykor piros pozsgás, typikus magyar arczát, ugy hogy legrégibb, legjobb barátjának Tisza Kálmánnak, mikor legutóbbi beszámolója alkalmával meglátogatta, könvek fakadtak ki szeméből és válaszolni sem tudott Beöthy Andornak ezen szavaira;

— Bizony, Kálmán, nagyon megöregedtünk már!

Betegsége már régibb idő óta vált aggodalmassá, ugy, hogy szobáját sem hagyhatta el. Betegágyánál folyton ott voltak szerető övéi, Beöthy László főispán, Miskolczy Ferenczné, Platthy Miklósné, Szunyogh Szabolcsné leányai, Beöthy Atilla, Beöthy Algernon, továbbá kezelő orvosai Fráter Imre dr. és Konrád Márk dr.

De sem az orvosi tudomány, sem a rokonok szeretete nem tudta visszaadni a nap nap után gyengülő, sorvadó aggnak hanyatló élet-erejét. A beteg három nap óta nem tudott már aludni. Nehéz fájdalmak tették kinossá utolsó óráit és tegnap kijelentették orvosai, hogy menthetetlen.

Este már elállott a szava is. Körülötte zokogó családja hangját nem hallotta már, fájdalmukat nem értette meg. Ejfélelőtt beállott az agonia és hajnali 5 órakor örökre elszunnyadt.

A nagy halottat minden kétségen kivül a vármegye fogja eltemettetni érdemeihez és dicső emlékéhez méltó fénynyel.

Temetése 26-án d. e. 10 órakor lesz.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) **A kávések és vendéglősök egyesülete** tegnap délután rendkivüli közgyülést tartott Schóor Béla elnöklete alatt, melynek egyedüli tárgya: a volt ügyész, Barabás Béla 360 frtnyi járandóságának megszavazása. A közgyülés rövid vita után megszavazta az összeg kiutalványoztatását. Az összeget egy négy tagu bizottság fogja átadni Barabás Béla drnak.

SZINHÁZ, IRODALOM, MÜVÉSZET.

A szinház müsora:

Október 25. (Csütörtök) Lear király, tragoedia.
Október 26. (Péntek) Otthon, szinmű.
Október 27. (Szombat) Tévedt nő, opera.
Október 28. (Vasárnap) Délután: Felhő Klári, népszinmű; este: Kis alamuszi, operette. (Először.)

* **Kaczér Nina az aradi szintársulat kedves,** tehetséges drámai szendéje nem marad Leszkaynál a jövő szezonban. Már a hét elején aláirta a szerződést Komjáthy Jánoshoz, a győr-soproni szinház igazgatójához. Távozása felett bizonynyal sajnálkoznak azok, akiknek rokonszenvét megnyerte.

* **Leszkay András** aradi szinigazgató jelenleg Budapesten tartózkodik. Az Aradon tervezett opera-előadások ügyében fog értekezni — mint jeleztük — az illetékes körökkel.

* **Barna Izsó darabja Bécsben.** Ugy látszik, hogy odaát Ausztriában jobban megbecsülik és hamarabb észreveszik a magyar tehetségeket, mint hazájukban. Barna Izsó szintársulatunk derék karmestere tudvalevőleg több operettet irt már, de azokat különböző kifogások örve alatt sohsem adták elő a népszinházban, a melynek gyatra reportoireján pedig annyi hitvány fércmunka megtér. Ezen indokolatlan mellőzések miatt kénytelen volt Barna darabjait a nyári szinkörökben bemutatni, és mindemellett a legnagyobb elismeréssel irtak a fővárosi szakértő zenekrisikusok az ő nem mindennapi talentumáról. Ezek a kritikák Barnára vonták a bécsi „Josefstädter Theater" igazgatójának figyelmét, a ki most táviratilag szólitotta fel Barnát, hogy küldje el a „Paradicsom" czimü egyfelvonásos operettejét, mert le akarja annak szövegét szinháza számára fordittani és nagy sikert remél tőle: A „Paradicsom", melynek szövegét Gárdonyi Géza irta, valószinüleg még e szezonban kerül szinre a bécsi Józsefvárosi szinházban.

TÁVIRATOK.

A király a körképnél.

Budapest, október 24. (Saj. tud. táv.) A király előre bejelentette, hogy holnap meglátogatja a Feszty-féle körképet. A körkép igazgatósága a Felség fogadtatására kiterjedt intézkedéseket tesz.

A körképből a király Pestmegye disztermébe megy, ahol megtekinti Benczur képét, melyet a megye diszterme számára festetett.

Innen a főrendiházba hajtat és megnézi Munkácsy »Honfoglalás«-át.

Elmaradt kiállitás.

Budapest, október 24. (Saj. tud. táv.) Mint Pozsonyból jelentik, a f. hó 25—29-re tervezett baromfi-kiállitás elmarad, mert a vidék több részén baromfi-járvány lépett fel.

Az udvar.

Gödöllő, okt. 24. (Saj. tud. távirata.) A tegnapi udvari vadászat fényes eredménynyel ért véget. Lőttek 160 fáczánt, 2 nyirfajdot, 22 szalonkát, 136 nyulat, 2 ozbakot. Ebből a király 46 fáczánt, 5 szalonkát, egy nyirfajdot és 12 nyulat lőtt.

Lipót bajor herczeg s *Gizella* főherczegnő ma délben fél 1 órakor Budapestre utaznak, ahonnan 2 órakor utaznak tovább Pozsonyba.

Az udvar az eddigi megállapodások szerint még november közepéig marad Gödöllőn.

Válság az osztrák képviselőházban.

Bécs, okt. 24. (Saj. tud. távirata.) *Schönborn* igazságügyminiszter lemondással fenyegetődzik, ha a Reichsratban nem hagyják jóvá azon intézkedését, melylyel Isztriában az olasz feliratokat olasz-szlovén feliratokkal cseréltette ki. *Schönborn* lemondása valószinüleg nem fog bekövetkezni, mert a koaliczió jóváhagyja rendelését, csak a balpárt szavaz ellene.

A japán-kinai háboru.

London, október 24. (Saj. tud. táv.) Hir szerint Vicunal a kinaiak és japánok összeütköztek. Allitólag a japánok 3000 halottal visszavonultak. A kinaiak 4000 embert vesztettek.

Hajó-összeütközés.

Chernbourg, okt. 24. (Saj. tud. táv.) Egy angol gőzhajó éjjel nekiment a »Gabes« nevü czirkálóhajónak, mely Madagaskarba indult. A czirkálóhajó visszatért a kikötőbe tatarozás végett.

A beteg czári család.

Pétervár, október 24. (Saj. tud. táv.) A czár állapota ismét rosszabbra fordult, *minden pillanatban várják a katasztrófát.* A birodalomban mindenütt nagy az izgatottság, a szinházakban a közönség azt követeli, hogy a szünetekben a zenekar játsza az »Isten tartsa meg a czárt« hymnust.

György nagyherczeg állapota szintén rosszabbra fordult, mellbaja napról-napra sulyosabb, de betegségét a czár előtt titkolják.

A czárné is rosszabbul van, kimerült.

Páris, október 24. (Saj. tud. táv.) A czár álomkórban szenved, a katasztrófa közvetlen küszöbön.

Livádia, október 24. (Saj. tud. táv.) *Sándor* czár állapotáról délben a következő bulletint adták ki: A czár éjjel néhány óra hosszat aludt, az álmosság megszünt, étvágya jó.

KÖZGAZDASÁG.

Az idei szüret.

Az idei szüret, amennyire tájékozva vagyunk minőségileg, főképp az esőzések előtt leszüretelt vidékeken kiválóan sikerült; még esőzések derekán szürt borok ellen is kevés lehet a kifogás. Ez azonban csak a minőségre vonatkozik, mig mennyiségileg egy-két vármegyét, illetőleg járást nem tekintve, az eredmény alig volt kis közepes.

Az idei szüret eredményéről a legujabb tudósitás a következőleg hangzik:

A Duna balpartján többnyire leszüreteltek, kivéve Pozsony vármegyét, ahol most szürtelnek; az eredmén ek, amelyek eleinte biztatók voltak, minél inkább nagyobb területek jöttek munka alá, mindinkább gyengébbek lettek. A minőség eléggé jó, csak az utóbbi nagy esőzések hatottak a szőlőtermésre károsan. A Duna jobb partján jó részben leszüreteltek. Baranya, Tolna, és Zala vármegyékben a termés helyenkint kielégitő, részben gyenge, azonban jó minőségü. Fejér vármegyében, ahol a peronoszpora ellen kellőleg védekeztek, a termés kataszteri holdankint 30—40 hektoliterre is rugott; a többi vármegyékben a termés közepes és gyenge volt. A Duna-Tisza közön a szüret nagyobb részben befejeztetett; mennyiségre többnyire kevés ter-

mett, minőségre nézve azonban az eredmény jó volt. A Tisza jobb partján általában véve zsenge szüret volt, valamivel jobban sikerült a termés a Tisza bal partján. Itt igen jó minőségü bort szürtek. A Tisza-Maros szögén a termés nagyon különböző volt, néhol jó közepes, másutt gyenge, ugyanilyen eredmény volt az erdélyi részeken.

Mindent összefoglalva az a nézetünk, hogy Magyarország bortermése, tekintetbe véve a területet, a következő lehetett:

	Terület hektár	Átlagos termés must hektoliter	Valószinü termés mustból
Duna balpartja	14.820	5.50	81.510
Duna jobbpartja	86.681	8.00	693.448
Duna-Tiszaköze	60.967	12.00	731.604
Tisza jobbpartja	5 573	7.00	39.811
Tisza balbartja	15.513	8.00	124.104
A Tisza-Maros-szöge	18.159	10.00	181.550
Erdélyi részek	24.436	10.00	244.360
Összesen:	226.145	60.50	2,095.587

Idei szüretünk tehát legalább is kétakkora, minta multévis valószinü, hogy a kivitelre került szőllő is két, esetleg azonban háromannyi volt, mint a mult évben, mivel külföldiek is nagyon keresték termányeinket.

—

= Az államvasutak szükséglete. A m. kir. államvasutakon 1895-ik évben szükséglendő anyagok és leltári tárgyakról szerkesztett előirányzat már elkészült és megküldetett a kereskedelmi és iparkamarának. Szállitásokkal foglalkozó iparosok és vállalkozók betekinthetik azt a kamarai irodában a hivatalos órák alatt.

= A galiczlai kolera még mindig terjed. Legujabban Galiczianak Kamilonka-Strumilova és Zloczon kerületeit nyilvánitották hivatalosan kolera-fészkeknek. — Ennek folytán a kereskedelemügyi miniszter a belügyminiszterrel egyetértőleg a behozatali tilalmat előbbi rendeleteiben megjelölt árukra vonatkozók ezen kerületek provenienczáira is kiterjesztette. Miről az érdekelteket ez uton értesiti az aradi kereskedelmi és iparkamara.

—

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes és Balog czég jelentése. —

Budapest, október 24.

Gabnaüzlet: Buzát ma gyengén kináltak, a vételkedv is ilyen volt, mire az irányzat meglanyhult, elkelt 8000 mm. változatlan árakon. Eladások.

	mmázsa	kigramm	frt
Tiszavidéki	200	82.	6.75
„	200	82.	6.77½
„	300	81.⁵	6.77½
„	200	81.⁵	6.70
„	100	80.	6.65
„	100	79.	6.60
„	100	79.⁵	6.55
„	100	78.⁵	6.55
„	200	78.	6.60
Pestvidéki	700	81.	6.67½
Fehérmegyei	500	81.⁵	6.77½
„	150	79.	6.60
Hartai	2300	79.⁷	7.70
Felső-tiszai	100	80.	6.65
Oláh	400	78.	5.20
Zab	100		6.25
„	100		6.15
„	100		6.10
„	100		6.—
„	100		5.80
„	200		5.72½

Határidőüzlet. Amerikából ma valamivel szilárdabb árfolyamokat jelentettek, mire a mi tőzsdénken szilárdabban indult pár krral az üzlet buzában s csekély üzlet mellett igy zárult is. Tengeri szintén szilárdabban indult, s tekintettel a közepes forgalomra s gyenge vásárlási kedvre, változatlanul zárult. Zab és rozs csekély üzlet mellett változatlanok.

Zárul 11 órakor

Buza márczius—április 1894	6.30—6.35
Buza szeptember—október 1894	6.72—6.73
Tengeri május—junius 1894	5.89—5.90
Tengeri őszre	6.40—6.50
Zab márczius—április 1894	6.06—6.07
Zab őszre	5.80—5.82
Káposztarepcze	11.15——.—

Külföld: New-York: buzára ⅛—, tengerire ⅝ szilárdabb, Chicago: buzára változatlan, tengerire ⅛—½ szilárdabb, Párisban tartott, Liverpool változatlan, London tartott.

Értéktőzsde: Ma is igen szilárdan indult az üzlet, mig később külföldi gyengébb kirekre, s gyengébb vásárlási kedvre, ugy a helyi, mint a nemzetközi papirok némileg meglanyhultak.

Zárul 11 órakor:

Osztrák hitelrészvény	372.40
Magyar hitelrészvény	467.50
Osztrák államvasut	266.25
Rima-Murányi	374.50
Déli vasut	106.44

—

= Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1894. évi okt. hó 23-án. Hizott sertés árak: 1. Magyar első rendü: 1. Öreg nehéz (páronkint 400 klgron felüi sulyban) 40.—40.5 krig. Öreg közép (páronkint 300—400 kilogramm sulyban) 40.—40.5 krig. Fiatal nehéz (pkint 320 klgron felüli sulyban) 41.5—42 krig. Fiatal közép (pkint 251—320 kilogr. sulyban) 42.5.—43. krig. Fiatal könnyü (pkint 250 klgr. terjedő sulyban) 46.—47 krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klgron felüli sulyban) 40.—41.5 krig. — Közép (pkint 220—280 klgr. sulyban) 42.—42.5 krig. — Könnyü (pkint 220 klgrig terjedő sulyban) 46.—47 krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 klg. felüli sulyban) 41.5—42. krig. Közép (páronkint 220—260 klgr. sulyban) 41.5—42 krig. — Könnyü (páronkint 220 klgrig terjedő sulyban) 41.5—42. krig. Sertéslétszám 1894. okt. hó 21-én volt készlet 171,053 darab. 1894. október hó 22-én felhajtatott: 4939 drb. 1894. október 22-én elszállittatott 4660 drb. 1894. okt. 23-án maradt készletben 171,332 drb. — A hizott sertés üzleti irányzata: Változatlan.

—

Szeszüzlet.

— Október 24. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 52.50, kicsinyben 53.— hordó nélkül per 100 liter % beleértve 85 frt fogyasztási adót.

—

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny" távirati tudósitása. —

Budapest, október 24. d. u. 5 óra.

Fajok	Irányzat	100 klg. ár frttól	frtig
Buza bánsági uj	...	6.45	6.70
Buza tiszavidéki	...	6.50	6.75
Buza pestvidéki	...	6.45	6.70
Buza fejérmegyei	...	6.45	6.70
Buza bácskai	...	6.55	6.80
Roze uj, I-ső rendü	...	5.35	5.40
Roze uj, II-od rendü	...	5.30	5.35
Arpa takarmány	...	5.80	6.15
Arpa égetni való	...	6.40	7.15
Arpa sörfőzdei	...	7.35	8.50
Zab	...	5.85	6.20
Tengeri bánsági	...	6.50	6.55
Tengeri másnemü	...	—.—	—.—
Káposzta-repcze bánsági	...	9.40	9.75
Köles	...	—.—	—.—
Határidőre: Buza szept.-okt.	...	6.30	6.32
Buza márcz.-ápr.	...	6.74	6.76
Buza máj.-jun.	...	—.—	—.—
Roze szept.-okt	...	5.33	5.35
Tengeri jul.-aug.	...	—.—	—.—
Tengeri aug.-szept.	...	—.—	—.—
Tengeri októberre	...	6.45	6.55
Zab márcz.-ápr.	...	6.04	6.06
Zab szept.-okt.	...	5.82	5.84
Káposzta-repcze aug.-szept. 1894.	...	—.—	—.—

—

Hivatalos árfolyamok
a budapesti áru és értéktőzsdén.

Budapest, 1894. október 24.

Magyar aranyjáradék 4%	121.80
Magyar koronajáradék 4%	96.70
Magyar arany 4½%	126.75
Magyar ezüst 4½%	101.50
Magyar keleti vasut 1876.	125.25
Magyar földtehermentesitési kötvény	96.25
Magyar italmegváltási kötvény	100.25
Horvát-szlavon földtehermentesitési kötvény	96.50
Magyar nyeremény-sorsjegy kölcsön	160.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	143.50
Osztrák papirjáradék	99.25
Osztrák járadék ezüst	99.25
Osztrák járadék arany	123.50
Korona járadék	98.—

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

K. D. (Arad) Mi azt a czikket nagyon komikusnak találjuk. Nem érdemes vele foglalkozni.

M. S. (Arad) Eltettük vasárnapra.

H. H. (Arad) Tudomásunk szerint Szegedről ügyvédekből és birákból álló nagyobb társaság megy az uj peres eljárás tanulmányozására. Ha csatlakozni akar, ott szivesen látják.

G. K. (Arad) Bizony, most sem biztathatjuk. Nem elég a jó téma, tudni kell azt feldolgozni is. Azért ne veszitse el a kedvét. Irjon tovább szorgalmasan s majd egyszer, hónapok mulva, kopogtasson be ismét hozzánk.

R. T. (Arad) Nem közölhető. Máskor bérmentes levelet küldjön, vagy — ne küldjön semminőt, az lesz a leghelyesebb.

LEGTÜNETI ÉSZLELETEK.

Hó és nap		Légnyomás millimeterekben legmagasb	legalantabb	Hőmérséklet C° legmagasb	legalantabb
Okt.	13	765.5	762.5	13.8	6.7
„	14	60.8	58.2	14.5	3.0
„	15	57.7	55.2	16.9	3.7
„	16	62.5	58.5	7.9	2.0
„	17	64.3	61.9	10.1	—0.3
„	18	64.5	57.6	13.4	1.1
„	19	58.6	53.4	16.7	5.6

Hó és nap		Szél iránya	erőss.	Felhőzet általában	Csap. mm.	Észrevétel
Okt.	13	K.	2	borult	—	—
„	14	K.	3	félderült	—	—
„	15	DK.	6	félborult	—	—
„	16	DN.	4	félborult	11.7	délelőtt esett
„	17	K.	5	félderült	—	—
„	18	DK.	6	félderült	—	—
„	19	DK.	6	borult	1.1	esős

POSGAY LAJOS dr.

VIZJELZÉS.

1894. évi október hó 24-én reggel 8 órakor észlelt vizállások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vizmérőzén.

Észlelési állomás	Légmérék C°	Időjárás	Vizállás cztimétr.	Jégrutaság cztimétr.
Branyiczka	+ 9°	derült	+ 4	—
Arad	+ 9°	derült	— 116	—
Makó	+ 11°	derült	— 18	—
Szeged	+ 10°	derült	+ 69	—
Gyoma	—	—	—	—

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
A — jel a 0 alatti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
Arad, 1894. október 24.

A m. kir. folyammérőki hivatal.

Aradvárosi szinház.

Évadbérlet 27. szám. Havibérlet 7. szám.

Csütörtökön, 1894. október 25-én

Lear király

Tragoedia 5 felvonásban, 8 képben. Irta: Shakespeare. Forditotta: Vörösmarty Mihály.

SZEMÉLYEK:

Lear, Britannia királya	Gál Gyula.
Goneril, leánya	Rónaszékiné.
Ragen, leánya	Angyal Ilka.
Cordélia, leánya	Novák Irén.
Alban, fejedelem, Goneril férje	Fenyvessi E.
Cornwali, fejedelem, Ragen férje	Hunyady J.
A franczia király	Sólyom L.
Kent, gróf	Balassa J.
Gloster, gróf	Csatár Gy.
Edgár, Gloster fia	Tompa K.
Edmund, Gloster törvénytelen fia	Bihari Akos.
Oswald, Goneril udvarnoka	Szendrei M.
Udvari bolond	Fóriss P.

Kezdete 7 órakor.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Október 24. —

Fehér Keresztszálloda: Konopi Kálmán magánzó, Odvos. Rásztory János földbirtokos és családja, N.-Kikinda. Horváth Sándor ügyvéd, Budapest. Pinkász Zsigmond ügyvéd, Budapest. Szilágyi Gyula földbirtokos, Kunágota.

Vass szálloda: Sánka J. szolgabiró, Borosjenő. Stánger Róbert vállalkozó, Temesvár.

Nádor szálloda: Baierskorf J. fakereskedő, Szászsebes.

Három Király szálloda: Czach József kereskedő, Lippa. Pulczman N. nyug. hivatalnok, Lippa. Dávid Imre földmives, Pécska.

Vasuti szálloda: Sellininger Miksa orvos, Temesvár.

KIS LOTTO.

Brünni:

52, 63, 23, 16, 32.

Felelős szerkesztő: **Vass Géza.**

21281/1894. 3—3

Hirdetmény.

Az aradi gazdasági-egylet a lótenyésztés érdekében a **folyó évi október hó 28-án** Aradon megtartandó versenyre 300 korona értékü dijat bocsátott az aradmegyei lótenyész bizottmány rendelkezésére azon kikötéssel, hogy ezen dijra csakis aradmegyei és aradváro i gazdák tulajdonát képező lovak versenyezhetnek.

Erről mindazon aradi gazdákat, kik a versenyen való részvételre alkalmas lóval birnak, ez uton értesitjük.

Arad, 1894. október 13.

A városi tanács.

20744/1894. 3—3.

Hirdetmény.

A nagymélt. földmüvelésügyi m. kir. miniszter ur 59434/94. sz. a. kibocsátott rendelete nyomán ezennel közhirré tétetik, hogy Franczia-országban a szöllőnek egy ujabb veszedelmes betegsége, a gommose bacillaira lépett fel, minélfogva szöllővesszőket sem Francziaországból, a külföldről általában, sem pedig Horváth-Szlavonországból behozatni a nagymélt. földmüvelésügyi miniszter ur engedélye nélkül nem lehet, mert ha a magas engedély nélkül hozatnék be a szöllő vesszö, nem csak a vesszö fog megsemmisittetni, de azon felül a megrendelő, továbbító és szállitó is meg fog büntettetni,

Arad, 1894. október 10.

A városi tanács.

20362/894. 2—3.

Hirdetmény.

Ezennel közhirré tétetik, hogy mindazok, kik halottjaikat az aradvárosi 2681. sz. tjzkvben 6354. h. r. szám alatt felvett Gábor-dülőben fekvő külhatárbeli temetőben (melynek használata 1886. évi január 1-től kezdve beszüntettetett) temettek el, a mennyiben halottjaik hulláit más temetőbe akarják átszállitani, azt **1896. január 1-ig** eszközöltessék, mert azontul a temető területet annak telekkönyvi tulajdonosa mezei gazdasági czélokra korlátlanul használhatja, és az ott eltemetett hullák kiásatását, amennyiben az nem hatósági rendeleten alapulna, megtagadhatja.

Arad, 1894. október 6-án.

A városi tanács.

Tiszta vér

az egészség biztositéka!

Titkos betegségek, sömör, kiütések, sápadtság, lankadtság, gyöngeség — egészséges vér által mind eltávolithatók! Mi, módszerünk alkalmazása mellett, a gyökeres sikerről kezeskedünk.

Tudakozódásoknál kérjük a válaszlevél bélyegének mellékelését.

„Office Sanitas“ Paris 30. Faubourg Montmartre. 780. 6—12.

13950/894. k. h. 3—3.

Hirdetmény.

A nagyméltóságu kereskedelemügyi m. k. miniszteriumnak f. évi 68092. sz. a. kelt magas leirata alapján közhirré teszem, hogy Hódmező-Vásárhely városnak szabályrendelete, a melylyel a házaló kereskedés a nevezett város területén, a fennálló házalási szabályok 17-ik §-ában és ezen szakaszt kiegészitő későbbi rendeletekben bizonyos vidékek lakóinak biztositott jogok épségben tartása mellett eltiltatott.

Kelt Aradon, 1894. évi október 10-én.

Sarlot Domokos
főkapitány.

Téli áruk!

Az olcsóság csodája!

a hol mindent fél árban lehet venni

csakis, de csakis

Kilényi R. és Társa

7, 14 és 30 kros bazárjában

a szinházépületben, a 13 vértanu szobor átellenében van. 536 9—9

Iskolai táskák potom árért.

Alkalmi ajándékok

hihetetlen olcsó áron.

Gyermekjátékok majdnem ingyen.

Gyermek és férfi kalapok minden árban. Gyermek és férfi ingek, harisnyák, nyakkendők, gyermekkocsik, utazó bőröndök, esernyők, stb. stb. 818.

olcsóbban mint bárhol.

Arad sz. kir. város polgármesterétől.

79 | 894. pm. 51 9—o2

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönsége részéről közhirré tétetik, hogy a városi árvapénztárból és a város által kezelt alapokból törlesztési kölcsönök vehetők.

Fizetendő évenkint: 23 évi törlesztésre 8% a melyből tőke törlesztésre esik 2% 26 fél évi törlesztésre $7\frac{1}{2}$%, melyből tőke törlesztésre $1\frac{1}{2}$% fordittatik. 32 évi törlesztésre 7%, amelyből a tőketörlesztésre 1% számoltatik el. A kölcsönvevők jogában áll kölcsönt a törlesztési időn belül is félévi felmondásra a félévi kamat külömbözet megtéritése mellett visszafizetni.

Arad 1894. január 10.

Salacz Gyula,
királyi tanácsos polgármester.

Az élvezetek egyik legolcsóbb és legkellemesebb neme, mely testünket felüditi, zsibbadásnak induló idegeinket napi munkáink teljesitésére képesebbé teszi, vérünk rendes mozgását előnyösen előmozditja s lelkünk kedélyvilágának vidámságát kedves hangulatban tartja a **„fürdés.“**

A fürdés kiválólag a gőzfürdéssel járó dörzsölés (Frotiren) következtében a testről a felbőr lehámlik, a bőr likacsai kitisztulnak s igy lehetővé tétetik, hogy testünk, a belőle kifejlődő s egészségünkre kártékonyan ható maró, sós nedvektől megszabadittassék azáltal egészségünk biztositttatik.

Hogy ezen önmagunk iránt tartozó kötelességünknek lehetőleg eleget tehessünk

Simay István a „Maros“-gőzfürdő tulajdonosa

a fürdési dijakat oly méltányosan állapitotta meg, hogy azt mindenki használhatja.

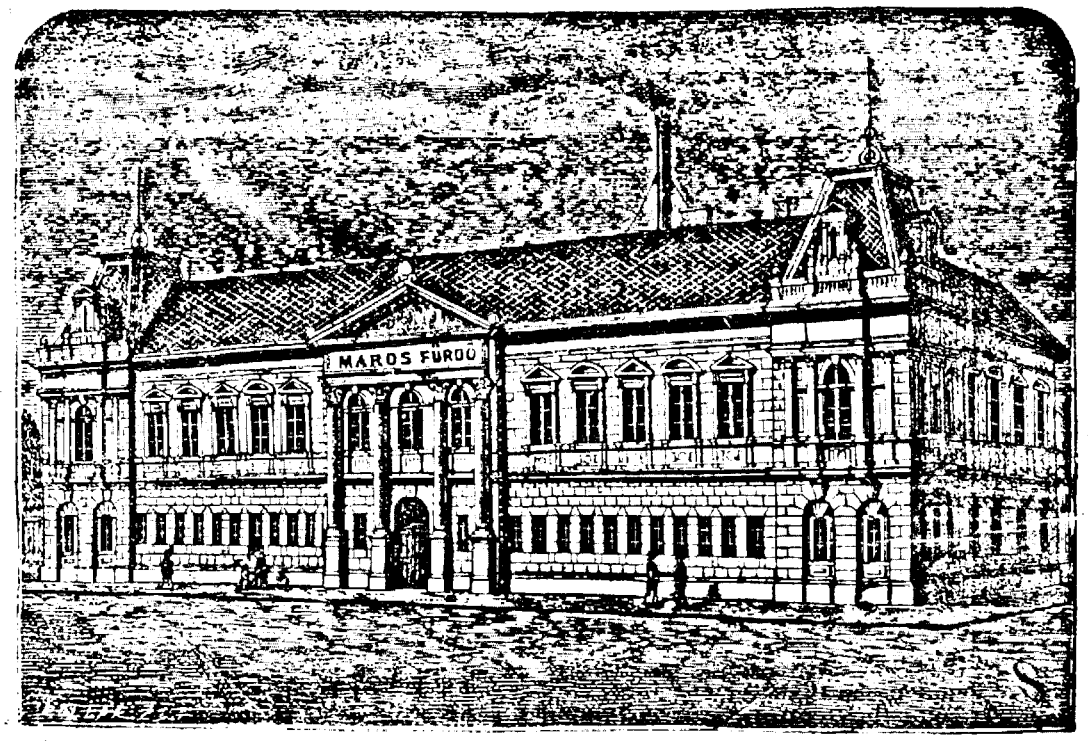

A váróteremben hideg étkek és italok mérsékelt árak mellett kiszolgáltatnak

Szürt Maros-ivóviz eladására is havi bérlet nyittatik. Előjegyezni a pénztárnál lehet.

Gőzfürdő.

Egy személy-jegy	— frt 70 kr
10 drb bérlet-jegy	5 frt 70 kr.
Egy deák-jegy	— frt 40 kr.

Uszás-tanitás.

Idényjegygyel együtt	12 frt — kr.

Uszoda.

Egy személy-jegy	— frt 30 kr.
4 darab bérlet-jegy	1 frt — kr.
10 drb bérlet-jegy	2 frt — kr.
Egy gyermek-jegy	— frt 20 kr.
10 drb bérlet-jegy	1 frt 50 kr.

Hideg és gyógy-fürdő.

Egy személy-jegy	— frt 50 kr.
10 drb bérlet-jegy	4 frt 56 kr.
30 drb bérlet-jegy	13 frt 50 kr.
Massassal egy személy	— frt 70 kr.

Vizgyógy.

Egy személyjegy	— frt 50 kr
30 drb bérlet-jegy	13 frt 50 kr

Vas és móor-fürdő.

Egy személy-jegy	1 frt — kr
10 drb bérlet-jegy	9 frt 50 kr

Kád-fürdők.

Ruhával	— frt 50 kr
Ruha nélkül	— frt 40 kr

Villany-fürdő.

Egy személy-jegy	— frt 70 kr.
10 drb bérlet-jegy	6 frt 50 kr.

Külön ruha-dijak.

1 lepedő vagy palást	7 kr.
1 törölköző	3 kr.

Pénztárnyitás nyáron reggeli 6 órakor. télen reggeli 7 órakor.

A Simay-féle gőzfürdő-épületben azemeletben napos vagy hónapos szobák bérelhetők.

A t. cz. birtokos urak figyelmébe!

Aradváros központjában, a szinház közelében lévő Simay-féle gőzfürdő-épület emeleti részében, több utczai, parkettával kipadolt szoba, hónapos vagy éves bérletre szolgálattal kiadó.

A háznál van vizvezeték, szürt Maros-viz, és télen át gőzfütés. 9 —13

12386/1894. 3—3

Hirdetmény.

A nagyméltoságu m. kir. belügyminiszterium 61369/84. II. sz. alatt kelt intezményével jóváhagyott 12757/403 884. sz. szabályrendelet alapján azon ház- és telek-tulajdonosokat, kiknek házuk előtt a járda kövezet vagy asphalt burkolattal ellátva nincsen, felhivom, hogy telkeik előtt a gyalog járót **folyó évi november 30-ig** terjedő idő alatt 1 és fél méter, az ennél keskenyebb járdákat pedig egész szélességben és 15 cm. vastagságban homokréteggel akként láttassák el, hogy a vizfelfogó árok vagy folyóka felé 5 cméternyi eséssel birjon,

Köteles továbbá ház- és telek-tulajdonos a gyalog járók mellett elvonuló vizvezető árkot telke és háza utcza-vonalának hosszában a városi mérnöki hivatal által előirt utasitás és mérték szerint kiásatni és azt tisztán tartani, nemkülönben köteles ezen vizvezető árkokon keresztül a kocsi bejáratnál hidat épittetni s azt folyton jó karban tartani.

Kik ezen rendeletnek eleget nem tesznek, 2 frttól 25 frtig terjedhető pénzbirsággal büntettetnek és ezen büntetésen felül az elmulasztott munka az illető költségére hivatalból fog eszközöltetni.

Tekintve, hogy a Maros vizállása ez idő szerint igen kicsiny, ajánlom, hogy a homokszükségletet az erre utaltak a nagyobb vizállás beállta előtt szerezzék be, mert azon szokásos védekezés, hogy a homokolás a magas vizállás miatt nem eszközölhető, figyelembe vétetni nem fog.

Aradon, 1894. évi szeptember hó 12-én.

Sarlot Domokos
főkapitány.

Magyar királyi államvasutak.

63715. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a folyó 1894. évben szükséges mozdonykerékpár csoportok szállitását biztositani óhajtván, ez iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb **f. évi október hó 25-én déli 12 óráig** beterjesztendők, a bánatpénz pedig f. é. október hó 24-én déli 12 óráig beküldendő.

A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek a mennyiségek, ugyszintén a különleges szállitási feltételek és rajzok a magy. kir. államvasutak anyag és leltár beszerzési szakosztályánál (Budapest, Andrássy-ut 75.) megtekinthetők.

Budapest, 1894. szeptember hóban.

Az igazgatóság.

14449/894. k. h. sz. 2—3

Hirdetmény.

Tudomás és alkalmazkodás végett értesitem az érdekelt közönséget, hogy a lóversenyek tartamára a bérkocsik fuvardiját a következőleg állapitottam meg:

A kétfogatu bérkocsi fuvardija a versenytérre való kivitel, a futtatás tartama alatt való várakozás és behozatalért 8 frt.

Pusztán a versenytérre való kivitel vagy onnan való behozatalért 1 frt 50 kr.

Az egyfogatu bérkocsi fuvardija a versenytérre való kivitel, a futtatás tartama alatt való várakozás és behozatalért 4 frt.

Pusztán a versenytérre való kivitel vagy az onnan való behozatalért 1 frt. Megjegyezvén, hogy a kétfogatu bérkocsi-tulajdonos egyes fuvarozásnál 4, az egyfogatu bérkocsi-tulajdonos pedig 2 személynél többet kocsijába felvenni nem köteles.

A forgalom biztonsága szempontjából pedig az 1890. évi I. t. cz. 107. §-a értelmében az ezen szakasz büntető rendelkezésének terhe és következménye alatt figyelmeztetem a kocsit tartó közönséget és a bérkocsi-tulajdonosokat, hogy minden járművel balra kell hajtani, szembejövő járműnek balra kell kitérni, az előtte haladónak pedig jobbról kell eléje kerülni.

Kelt Aradon, 1894. évi október hó 20-án.

Sarlot Domokos
főkapitány.

MŐDLINGI CZIPŐGYÁR

ARAD, Andrássy-tér 4. szám (Nádor szálloda)

ajánlja az

őszi és téli évadra

elismert

jóságu készitményeit

hallatlan olcsó árakon,

melyek minden czipő talpán bevésve olvashatók.

Gazdag választék. szabott ár,

tehát minden tulfizetés kizárottnak tekinthető.

Kivonat az árjegyzékből:

Férfi czipő vikszolt bőrből betétes kaplival és szeges talppal **2 frt 90**-től fölfelé
Női czipő „ „ „ „ „ „ „ **2 frt 70**-től „
Férfi hosszuszáru bőr és posztócsizmák a legnagyobb választékban.

2264/1894. pm.

Felhivás.

A városi vizvezeték épitésének minél gyorsabb s az utczákon való forgalmat lehetőleg legkevésbbé gátlóan való foganatositása szerfelett kivánatos lévén, e czélból az épitési vállalkozó a fővezető csöveket az egyes házakba beágazó mellékcsövekkel egyidejüleg kivánja lerakatni, melynek következtén tudnia kell: melyek azon házak, a melyekbe a vizvezeték bevezetendő leend.

Hogy tehát ez megállapittathassék a csatorna hálózatba eső házak tulajdonosait felhivom, hogy ha házukba a vizvezetéket bevezettetni szándékoznak, e szándékukat a **f. é. november hó 5-ig** vagy hivatalomhoz irásban, vagy a városházi kapusnál kitéve lévő iv aláirásával bejelentsék.

Arad, 1894. évi október hó 21.

Salacz Gyula
kir. tanácsos, polgármester.

Gazdák figyelmébe!!

Istálló-trágya

még pedig:

nyers istálló-trágya

érett istálló-trágya

és

légen száritott istálló-trágya

(magyar guánó),

ez utóbbi tőzegekben vagy őrlötten,

továbbá legjobb minőségű, tartalomdús

száritott moslék

jutányos árakon kapható.

NEUMAN TESTVÉREK
czégnél,
szesz- és sajtolt-élesztő-gyárak, szeszfinomitó és gőzmalom Aradon.

817. 3—3.

„Aradi Nyomdarészvénytársaság“ könyvnyomdája.